

Titkos betegségeket

még makacs és üdült bajokat is úgy kórodában, mint magán gyakorlat folytán több ezer beteg legjobbnak bizonyult mód szerint, sokszor a nélkül, hogy a beteg hivatalosan vagy életmódjában gátoltatnék, gyökeresen, biztosan és gyorsan gyógyít

Med. dr. Helfer Vilmos

Pest, király-utca 27. szám Medetz-házban, 1-ső emelet, délelőtt 7-9-ig, délután 1-4 óráig.

Díjazott levelekre azonnal válaszoltatik, s kívánatra a gyógyszeresek is megküldetnek.

1105 (10-12)

Gyógyszerési gyakornoknak

elfogad egy 5-6 osztályú végzett fiatal embert kedvező feltételek mellett; magyar, német és tót nyelv értése szükséges

Jólvan.

1103 (2-2)

Maléter Albert.

A pálma hajfűrt-essencia

használatát által fölmulhatatlan tartósságú fényes, puha s rugalmas hajfűrtök; továbbá hajbőrök éretnek el. Egy üveg ára 1 ft. 20 kr. Főnként: LUFFE M. illatszerezésnél a „Minervához” Pesten, a váci-utczában.

Kohn Philippe
dícséretesen ismert óra-gyáros
Dorottya-utca 2. sz.

Észlelt henger órák 4 rubinra 10-11
• arany foglalt. rugóra 12-13
• kettős fűddél 15-16
• kristályüveggel 15, 16-17
• horgonyórák 15 rubinra 15, 16-17
• 15 • kettős fűddél 19-20
• angol horgonyórák kristályüveggel 19, 20-22-24
• ugyanazok kettős fűddél 24-40
• val. remontoir kengyelű felh. 28-32
• ugyanaz kettős fűddél 35, 38, 40-45
• ugyanaz kettős fűddél 55, 58, 60-80
• valódi remontoir kengyelű felh. 70, 80, 90-100
• valódi remontoir kettős fűddél 100, 110, 120, 130-206
• Arany hőlgyórak (3 sz.)
• henger 4-8 rubinra 25, 28-32
• 8 rub. kett. fűddél 38, 42-45
• horgonyórák 15 rub. kettős fűddél 50, 55-60
• val. remontoir kett. fűddél 70, 80-100
• h. órák som. grém. 60, 70, 80-100
• Inga-órák hetenkint felh. 16, 20, 22-24
• órai és földrai utással 30-32
• óra és negyedórai utással 48, 50-55
• Havi regulátorok 30-32
• Ébresztő óra 6

Észlelt órák 4 ft. 50 kr., 5, 6, 8 ft. 50 kr., 7 ftig; legfinomabb francia alakúak 8 ft. 50 kr. 9, 10 ftig; bosszu nyakláncok 7 ft., 8 ft. 50 kr., 9, 10, 15 ftig.

Videki megrendelések a pénzbeszég előleges beutalása vagy utánvéttel, gyorsan és pontosan teljesítetnek.

Egy inga-óra pakolásért 1 ft. 50 kr.

Órák cserébe is elfogadhatók.

Nem tessék árak kleszerítették

Javítások legpontosabban és jutányos ártérral teljesítetnek.

1086 (5-12)

Nagy készlet a legczélszerűbb szabadalmazott

SZOBA-ÜRSZÉKEKBŐL, anglés és ürszékzárakból,

továbbá: ezerszeresen megpróbált s abadalmazott

kémény-fedélzetekből,

melyek

használatával a füst eltávolítatik 1 darab ára

10 ft.

Folytonosan készletben találhatók: fürdőkádak, ülő- és zuhanyfürdő-készülékek.

Miksits Károly, bádgos-mester.

Raktár: Rózsater 2. sz. alatt.

1072 (6-6)

Csak alapos gyógyítás biztosít utóbajok ellen.

Titkos

betegségeket s tehetetlenséget,

elgyengült férfierőt,

gyakori magömlések, sőt a végképeni tehetetlenséget katonai és polgári kórházakban sikerrel használt egyszerű módszerrel bámulatos gyorsan és alaposan (az újonnan keletkezett 48 óra alatt) gyógyítja Weiss J. gyák. orvos és szülész, az itteni cs. kir. gár-nison főkorházban kiszolgált orvosi orvos, a m. kir. természetudományi társulat rendes tagja minden alkalmatossággal úgy a titoktartás, mint a gyógy-célzathoz jól beosztott rendelő-üte-zetében Pest, Sebestyén-tér 4-dik szám 1-ső emelet, (a „2 huszárhoz” címzett kávéház felett), naponként reggel 7 órá-tól 10-ig és délután 1-4 óráig.

Férflak és hólygek részére külön bemenet és külön várószoba. Díjjal ellátott levelekre leggyors. b. ban válasz, és kívánatra gyógyszerrel is gondoskodik. 1096 (6-12)

Központi szállítási rakhely a „golyához” címzett gyógyszerár Bécében

ÖVÁS. Azt tapasztalván, miszerint a Seidlitz-porok oly használati utasítványokkal adának el, melyek saját utasítványaimal szorú szóra azonosok és saját nevem aláírásával vannak hamisítva, s így kudarok névvel gyártmányaimmal könnyen összetéveszthetők, — mindfogva azon észrevétellel övök mindenkit ezen hamisítványok megvételeitől; hogy az általam készített Seidlitz-porok minden egyes katulyát, valamint az adagok papíraját hivatalosan letétmennyezett védmarkkal vannak ellátva.

Ára egy bepecsételt eredeti katulyának 1 ft. — Használati utasítás minden nyelven.

E porok rendkívüli s a legkülönbözőbb esetekben bebizonyított gyógyhatásuk által minden eddig ismert más szerek között egyedülállóan az első helyet foglalják el: — mint azt sok ezer, a nagy császári birodalom minden részéből került s kezéknél lévő orvosi és legerősebb tanácsok, hogy a porok részélt szorulatoknál, emésztéskor és gyomorbetegségeknél; továbbá: gárcsók, vesé- és idegrendszeri bajokban, szivdobogásnál, idegesség okozta főfájásnál, vertiginál, és gyomorfájásnál; továbbá: gárcsók, hystériára, bűkőrra és huzamos hányásra hajlamlással, és a legjobban sikerrel alkalmaztatnak, s a legértékesebb gyógyhatást eredményezték. Az ez értelemben igen is kiterjedt levelezés számos bizonyítványt tartalmaz oly betegnek részéről, kik, miután náluk minden egészétségüknek helyreállítására oly sok eredménytelenül keresett gyógyszerrel megpróbáltak, az ez elismertírók szerzői között a társadalomnak csaknem minden osztályai, a m. munkások, tanítók, kereskedők, iparosok, művészek, mező gazdák, tanácsok és hivatalnokok, sőt gyóg. szereszek és orvosok, valamint mindkét nemből oly egyének is képviseltek, kiknek szelvéit még a leghírhedtebb gyógyforrások sem okoztak legkisebb könnyebbülést, és kiknek egészégük csupán csak a Seidlitz-porokkal rendes használatát által állították helyre.

PESTEN Raktárak a következő városokban léteznek: TÖRÖK JOZSEF gyógyszerész urnál, király-utca 7-dik szám alatt UHL JÓZSEF (ezelőtt Steinbach) ur kereskedésében, gránátos-utca.

Aradon: Tones T. és Társa. Reinhard és Bendik, Prinner V. S., Bistritzky J.
Baján: Michitsch István.
B. Gyarmaton: Milován és Isakovits testv.
Beregszászban: Buzáth Cajet.
Bestercebányban: Gollner Fr.
Beszterezben: Szongot G.
Boldogasszonyban: Mersits P.
Brassóban: Jekelius F., Scheider F. és Eremias Döme.
Canczan: Bentzsch F.
Csakortnyán: Karass.
Czegleden: Persay A. gy.
Debreczenben: Gölt F.
Dettán: Braumüller J. és fia.
Dunaföldváron: Nadhera Pál.
Eszéken: Argirovits G. Letkisch Illés, Thürner J. S. fia.
Egerben: Köllner Lőrinc és Schuttig János.
Eperjesen: Makovitzky E.
Esztergomban: Schalkházy F.
Ersek-Ujváron: Fogd A.
Győrben: Kindermann J. és Némethy P.
Gyöngyösön: Kocianovich T.
Gyula: Ferentzy A. és Oerley István.
Hatszég: Schnur F. J.
Hőgyeszen: Rausz J. özv.
Illokon: Kemper L. özv.
Jolsván: Maléter Béla.
Kaposváron: Kohn Jak.
Kassán: Novelly* és Hegedüs L.
Kécskarmakon: Genersich A.
Kis-Várdon: Balkányi F.
Kolozsvárott: Wolff J. B. Binder C. H.* és Dr. Hintz G.
Komaromban: Grötschel Zsig. és Belloni A.
Közegesen: Csacsinovits Istv. és Bründl J.
Leván: Boleman E.
Losoncban: Geduly Alb.
Lugoson: Schiesler A.
Magyar-Ováron: Antoni.
Marosvásárhelyen: Bucher M.
Miskolcban: Ujváry F.
Ócsán: Spuller J. A.
Mitrovitzon: Kerstonosics A.
Mohácsban: Pryker L.
Monoron: Felföldy Kálmán.
Moórton: Krazel özvegye.
Munkácsban: Gottier L. és Kstenbaum N.
Nagybányán: Haracek J.
Nagyváradon: Kiss Samu és Jánky A.*
N. Bácskerekben: Böhm Izrael és Weiss Hermann.
N. Kanizsán: Lowák Károly, Rosenberg Fr.* Belus és Felselhof.
N. Kikindán: Kisslinger M. és Damjanovits T.
N. Szébenben: Müller C.
N. Szt. Miklóson: Pfneisl M.
N. Szombatban: Stanzel H.
Nyitra: Otto Gusztáv.
Pápan: ifj. Tscheppe J.
Pancsován: Graff W. H. és Kreszdinatz.*
Pecset: Sipőcz F. és Spitzer Sándor.*
Perjamoson: Neumann testvérek.
Peterváradon: Junginger.
Pozsonyban: Soltz Rud., Pisz-tóry F. és Fischer J.
Rozsnyón: Posch J.
Rimaszombatban: Hamallár K.
Selmeczbányán: Dimak J.*
S. A. Ujhelyen: Deutsch J. ipos.
Szegesvárott: Teutsch J. B.
Sopronban: Mezey A.
Szabadkán: Brenner J.*
Szegeden: Kovács A. és M. és Pfeifer S. és Társa.
Szegszárdon: Brassay Mih.*
Sz. Fejérvárott: Legman A.
Szolnokon: Horanszky István.
Szombathelyen: Pillich Fr.*
Tatabán: Széth Antal.
Temesváron: Uhrmann H.
Th. Szt. Martonban: Topper-czer L.
Tokajban: Juhász Pál és Brzezdányi Ernő.
Trencsenben: Kulka J.*
Ujvidéken: Steffanovits L. és Brammer Mór.
Ungváron: Krauss Adolf.
Vácban: Reichenhaller L. és Huf-nagel József.
Veszpremben: Ferenczy G.
Zilahon: Harmath S. F.
Zólyomban: Thomka L.
Zomborban: Weidinger.*

a norvégiai Bergen városból való valódi Dorsch-májhalzsírolaj

ráktára is. — Ára egy üvegnek 1 ft. oszt. ért.

Az üvegek el vannak látva védmarkokkal és kimerítő használati utasítással. — Ez az egyetlen faj, mely minden költés előtt vegytanilag megvizsgáltatik és czinkpakkal alár üvegekben küldetik el. — Ezen legtisztább és leghatásosabb májhalzsírolaj a Dorsch-halnak legfogadósabb egybevitése és kiválasztása által van meggyerve, és egyáltalában semmi vegytani kezelés alá nem vonatott, hanem a bepecsételt üvegekben lévő folyadék egészen épen és azon állapotban van, miként az közvetlenül a természet által nyújtott. — E valódi Dorsch-májhalzsírolaj Európának minden orvosi tekintélye által mint legjobb gyógyszer a mell és tüdőbajokban, scrophulus és rachitis, köcsvény és csúsz, idült bőrküldés, szemgyulladás, ideg és több más bajokban legsikerebben alkalmaztatik.

Október 1870.

1064 (10-26)

MOLL A., szum „Storch” Tucklauben.

20-ik szám.

Tizennyolezadik évfolyam.

Pest, julius 16-án 1871.

Előfizetési feltételek: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft.

Csupán Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft. — Csupán Politikai Ujdonságok: Egész évre 5 ft. — Fél évre 2 ft. 50 kr.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokk: Egy négyezer használt petít sor, vagy annak helye, egyszeri ígatásnál 10 krajczárba; háromszori vagy többszöri ígatásnál csak 7 krajczárba számítatik. — Kiadó-hivatalunk számára hirdetményeket elfogad Bécében: Oppelk Alajos, Wollzeile Nr. 22. és Haasenstein és Vogler, Wollzeile Nr. 9. — Bélyeg-díj, külön minden ígatás után 30 krajczár.

Dr. Flór Ferencz.

(1809-1871.)

A mult héten egy vérfagyasztó szerencsétlenség híre zavarta meg a főváros egyhangu nyugalma. A pesti közuti vaspálya egy nehéz kocsija keresztül ment egy öreg emberen. A szerencsétlen ember elesett közvetlenül a sebesen rohanó kocsi előtt, melyet már nem volt idő feltartóztatni, s ez kerekével annyira összezsuzta, hogy menten kiadta lelkét.

Ez önmagában is megdöbbentő eset hatása még fokozódott, a mint megtudtuk, hogy a szerencsétlenül járt öreg ember nem volt más, mint dr. Flór Ferencz, a Rókus-kórház köztisztviselője, álló igazgató főorvosa, kinek gondos ápolása annyi ember életét mentett meg a balesetek által okozott haláltól, s most neki magának kellett baleset áldozatul esnie.

A szomorú véget ért agastyán azon emberek közé tartozott, kik nem támasztanak munkásságukkal nagyra a világban, hanem a kiknek működése csendes, folytonos, miként a méheké s épen oly áldásos és közhasznú.

Flór Ferencz 1809-ben okt. 10-én született Nagy-Váradon. Első tanulmányait szintén ott és Nagy-Károlyban végzte. Az orvosi pályára nagy hajlamot érezvén, 1827-ben, tehát a nemzeti ébredés korában, mint 18 éves ifjú Pestre jött az orvosi egyetemre.

1831-ben a kholera-járvány kiütvén, Pestmegye közönsége már mint IV-ed éves orvostan hallgatót kiküldte Kalocsára és vidékre, hol két hónapot töltött gyógyműködésben nagy buzgalommal.

A magyar nyelvnek ő volt első uttörője az orvosi tudomány pályáján. Addig részint latinul, részint németül adtak elő mindent, s a tudori szigorlatokat is az első nyelven tették. Flór Ferencz 1832-ben tette le orvostudori szigorlatát s ő volt az első, ki az „alma mater” előtt valamennyi orvostudományi tételét

az édes magyar haza zengzetes nyelvén védelmezte. Ez által megtörte a jeget s ezután mindig számosabban követték példáját, míg a magyar nyelv a természettudományok terén és az egyetemen is kivívta azon helyet, melytől megillette.

Orvosi ismereteit gyarapítandó, külföldre utazott s több évet töltött Európa nevezetesebb városaiban. Visszatérvén, a pesti egyetem állatgyógyintézetében tanársegéd lett. Később a híres Stáhl tanárnak lett segéde, mely állásból 1837-ben Pestvárosa

gyitása körül, s e szolgálatairól nem is feledkezett meg a város, mert 1840-ben a Rókus-kórház egyik osztályának főorvosi állomására hívta meg, mit el is fogadott.

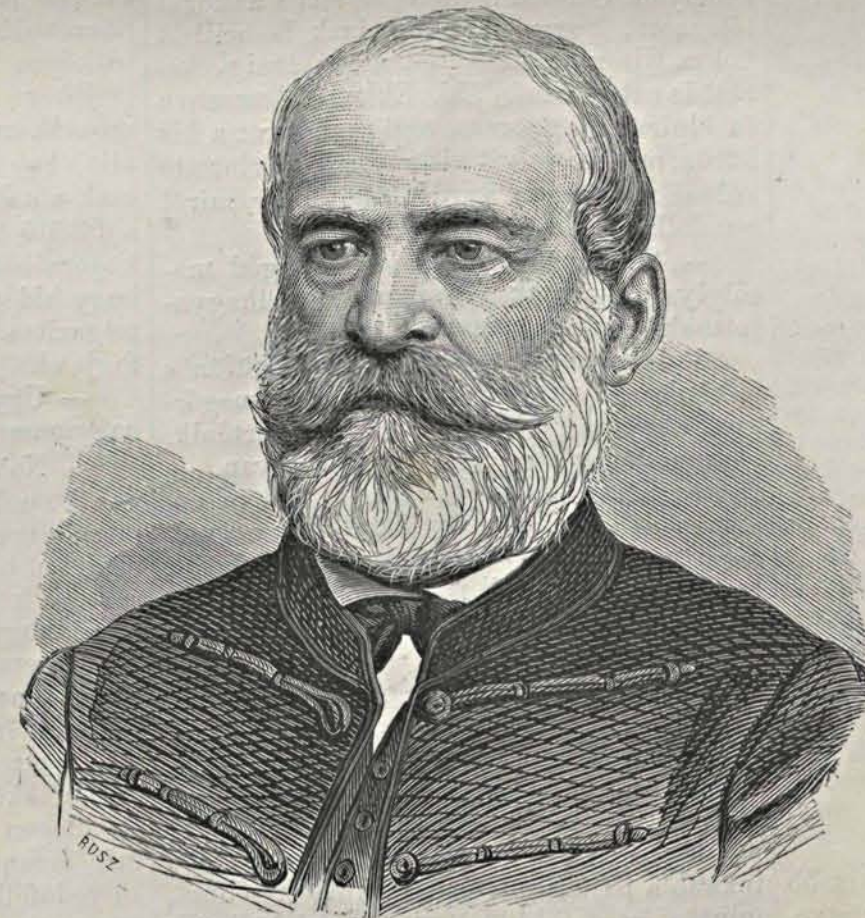
1847-ben már az intézetnek igazgatójává lett, nem különben a sebészeti osztály főnöke és Pestvárosi tiszti főorvosa, mely állomásokban az 1848-ki tisztújításkor is megerősített.

Nem egyedül mint orvos, de mint hazafi és igaz magyar is érdemeket szerzett Flór ez állomásokon. A nemzeti irányt soha sem tévesztette szem elől, s minden igyekezetét és befolyását arra fordította, hogy az egyetemi orvosi kar és a buda-pesti kir. orvosegyetem magyar irányban leendő kifejtésére és föl-virágztatására hasson.

Midőn 1848-ban kimondott a jelszó: „veszélyben a hazánk” Flór egyike volt az elsőnek, a kik meghallották és megértették azt. Működésének eddigi színhelyét a táborral cserélte fel, mint tábori orvos, később pedig mint honvéd-alezredes s egészségügyi osztályfőnök a hadügyminisztériumban, sőt egyideig a belügyminisztériumban is az egészségügyi ügyek igazgatásának élén állt.

S midőn nemzetünk ez időbeli óriási erőfeszítésére a világszerte szomorú nap s vele a kimerültség bekövetkezett, Flór is, mint ki honvédt mert gyógyítani, ki lett téve az üldöztetésnek a zsarnokhatalom részéről. Hivatalától megfosztották, két évig internáltak, faggatták, kinozták, mit ő férfias méltósággal viselt. Hazatérte után csendes magányba, falura vonult s 12 éven át gazdálkodással foglalkozott, elvonulva a világtól.

1861-ban az alkotmány rövid időre visszaállítatván, Pestvárosa ismét régi főorvosi tisztére hívta meg Flórt. Ő tehát újra részt vett a közélet zajában, de midőn

DR. FLÓR FERENCZ.

megválasztá tiszteletbeli főorvosának megbízta az egyik főkörház vezetésével.

Az 1838-ki árvíz alkalmával rendkívül buzgó és sikeres szolgálatokat tett a sors csapása által meglátogatott város szerencsétlen, beteg lakosainak ápolása és gyó-

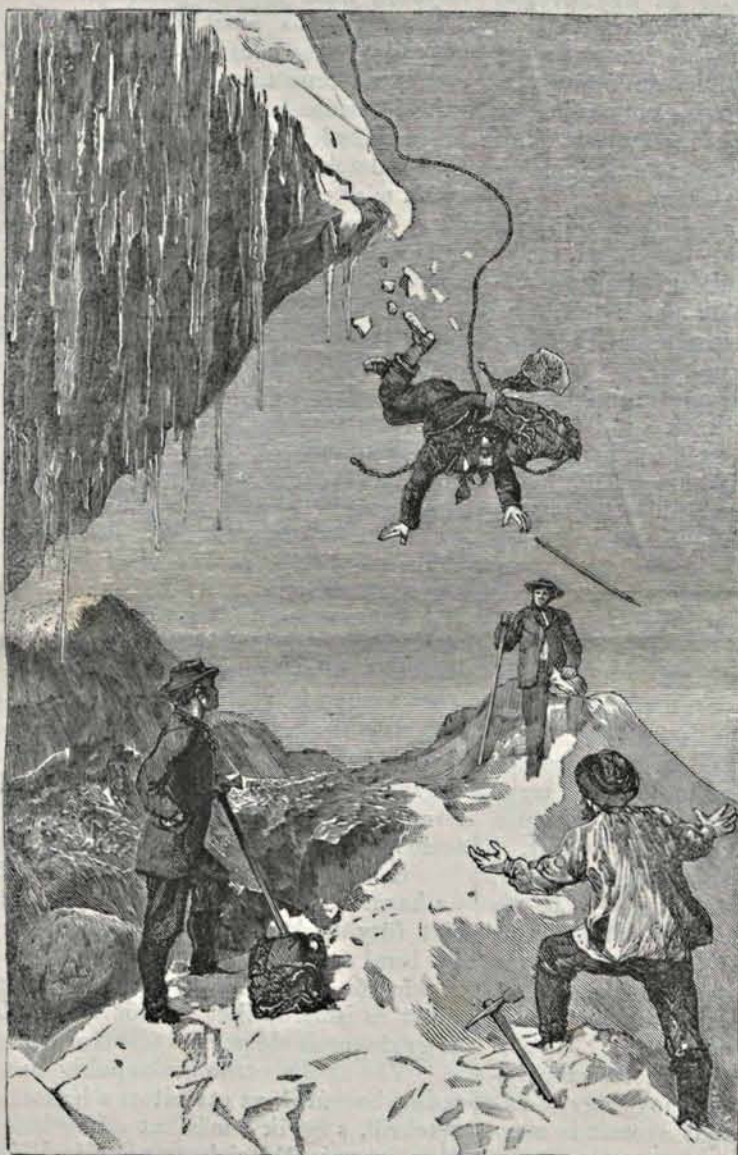
moritást s azt a számnálküli egyéb kisebb-nagyobb rendőri kihágást, melyekről a helybeli szolgabíró-ság indexei ugys eleget beszélnek?

Mondjam el azokat a bajokat, melyek az ezrével bucsúzni járó dolgos kezek, annyi munka-erő távollétéből, szüneteléséből oly gyakran az otthon hagyott vagyont érik; hozzák föl e bucsújárások erkölcsi kára mellé — még anyagi czúlszerűtlenségére is bizonyítékokat? Hasztalan! Népiünk még nem ért meg odáig, hogy e rá nézve nagy áldozatokkal járó lelki és testi élvezetről (?) lemondjon; az országos betiltás sem vezetne célhoz; de talán nem messze már az idő, midőn a népnevelés áldásdús fénye mellett meg fogja ismerni a nép a helyet, a hol odig tévelygett.

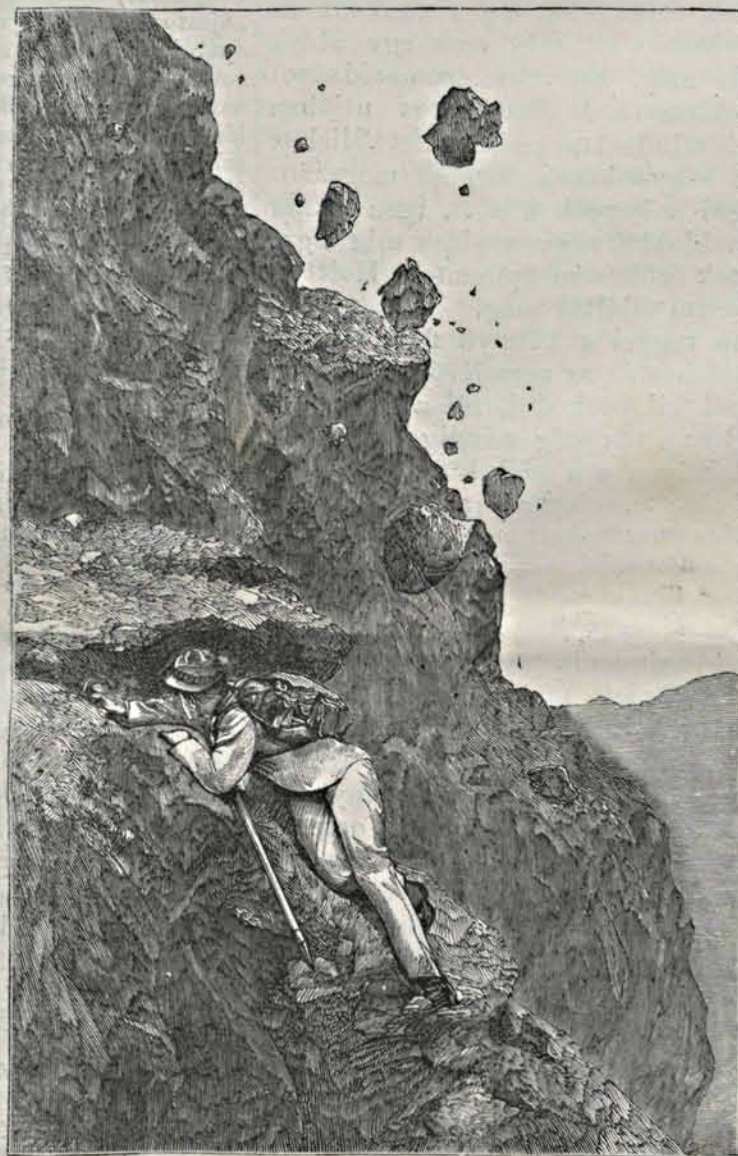
S míg a bucsújárások betiltása az egyéni szabadság megszorítása volna: addig a fölvilágosított nép lassan-lassan önként hagyja el e természetvélt szokást, ha belátja a haszon csekély-ségét, semmisségét, miket nagy anyagi áldozatai árán nyer.

Tehát világosságot a népnek!

Varga János.

Veszélyes lépés

Hegyiomlás

az Alpokon.

Az Alpok között.

„Aztán mi haszna volt belőle?” — A ki csak valaha életében egy magas és meredek hegy tetejére fölmaszott s később e fáradságos és terhes utját leirta vagy elbeszélte, kénytelen lesz őszintén bevallani, hogy olyankor mindig e kérdést intézték hozzá: „Erdemes volt-e a fáradságra? Hisz utoljára is, a mikor már fenn volt a hegy tetején, ugy-e nem volt mit tennie okosabbat, mint-hogy minél előbb ismét lejöjjön?”

Pedig hát erre a kérdésre, a hogy azt általában föltenni szokták, igen könnyű a felelet. Az emberek, a kik ekképen gondolkoznak, rendszeren azt a valóban terhes és nehéz testi fáradságot veszik tekintetbe, melylyel egy nagyobb-szerű alposi csúcs megmászása összekötte van és azt a véghetetlen kényelmetlenséget, mely néha valóságos testi szenvedésé emelkedik, de a melyet a tulságos hideg és hőség folytonos, hirteleni váltakozása mulhatatlanul magával szokott hordani. Szóval, sok mindenféle megpróbáltatásoknak van alá vetve a merész utas, a ki e nyaktörő vállalatra vetemedik. De bármily veszélyesek is az imént felhozott körülmények, melyek

Whympernek évek óta egyik legfőbb és legkedvencebb törekvése volt az Alpoknak Matterhorn nevű, egyik legmagasabb csúcsára följut-hatni. A sok megghiúsult kísérlet még annál nagyobb ösztönt adott neki célja elérhetésére. Sokszor fölment már a hegy tetejére, de annak legmagasabb kiálló csúcsára sehogy sem tudott fölmaszni. Végre aztán 1865-ben júl. 13- és 14-én három más angol utazó és három kalauz társaságában csakugyan sikerült elérniök a Matterhorn északi, legmeredekebb s a sziklahasadékok által is legborzasztóbban szétszakgatott csúcsát, mely fölől pedig az utazás legveszedelmesebb volt.

Mikor lefelé jöttek, irtóztató, vér-fagyasztó esemény adta elő magát. Mialatt a többiek tudományos vizsgálódásokba mélyedve a meredélyes északi sziklacsúcsra álltak, hegymászó gyakorlat és szokás szerint egy kötéllel mindnyájan egymáshoz lévén erősitve, az egyik közülök elcsuszam-lott és lezuhant, magával ragadva természetesen a többieket is. Négyen ott veszték; haláluk minden valószínűség szerint már a lezuhanás első pillanatában azonnal bekövetkezett. A megmaradt három, Whymper két kalauzzal, csakis a legcso-dalatosabb uton menekülhetett meg, mert a kötelt

A sárbogárd-tinódi ref. templom.

Sárbogárd-Tinód mezőváros Fehérmegye déli részén fekszik a Sár vize mellett. A 3478 lakost számító városnak mintegy felerésze a ref. egyház-hoz tartozik, s ennek tagjai építették a képünkön látható izletes templomot.

Magára a mezőváros történetére vonatkozó részletes adatokat a ref. egyház jegyzőkönyvéből néhai Somody István lelkész jegyzetei nyomán közöljük:

„Bogárd és Tinód Praediumokat hajdan ró-maiai birták és lakták; bizonyítják ezt az ugy-nevezett *Bolondvár* körül még ma is találtatni szokott Urnák. — Ezek után birták és lakták ráczok, kiknek Tinódon egy, Bogárdon két tem-plomok voltak, melyeknek helyeiket még ma is így hívják — Rácz Templom. A ráczok Bogárdot így hívták — *Pengaloga*. — A törökök Fejérvárt megvérvén, a ráczok Bogárdról elpusztultak. Kik birták ekkor, nem tudatik. A neve volt *Aján*. — 1698-ban birta a Tinódi nemes familia, Rétszil-asal, Töbörzsökkel és Sz-Ágotával együtt. A Tinódi familia Rákóczi alatt Vasvármegyébe sza-ladván, a birtoka Fiscus kézzé került; de 1725-

ben vissza jöven, a Fiscustól processus által visszavette Rétszilast, Bogárdot és Tinódot. Processuális költségre pénzt kért Németh és Mészöly urak-tól, a kiknek Rétszilast és Bo-gárdot, minékutánna megnyer-te, zálogba vetette 10 eszten-deig; ez elmúlván, 1736-ban ugyanezeknek Bogárdot és Rétszilast örökösön eladta. — Miért nevezték Bogárdnak és Tinódnak, nem tudatik. Régi traditióból bizonyos, hogy haj-dan Tinód olyan kövér marha-legelő hely volt, melynek, a mint tartották, a Tiszáig nem volt párja; ez okon csak tinók nevelésére fordítottak. Mint-hogy a hol sok a marha, ott rendszerint sok a bogár, hi-hető, hogy Tinód a tinókról, Bogárd a bogaraktól vette ne-vezetét. — A Tinódi Sárrejté-ben 1819-ben vitetett kereszt-tül a *candis*, mely a Sárrejtét máris ugy kiszáraztotta, hogy marhalegelőnek lehet hasz-nálni, azelőtt haszontalan bo-zónál egyebet nem teremvén. — Most — t. i. 1820-ban — Bogárdot és Tinódot lakja 1848 református lélek, egynehány lutheránusok, többesekén pá-pisták és sok zsidók. A ke-resztvények földmívelésből és marhatartásból élnek, a zsidók bormérésből.”

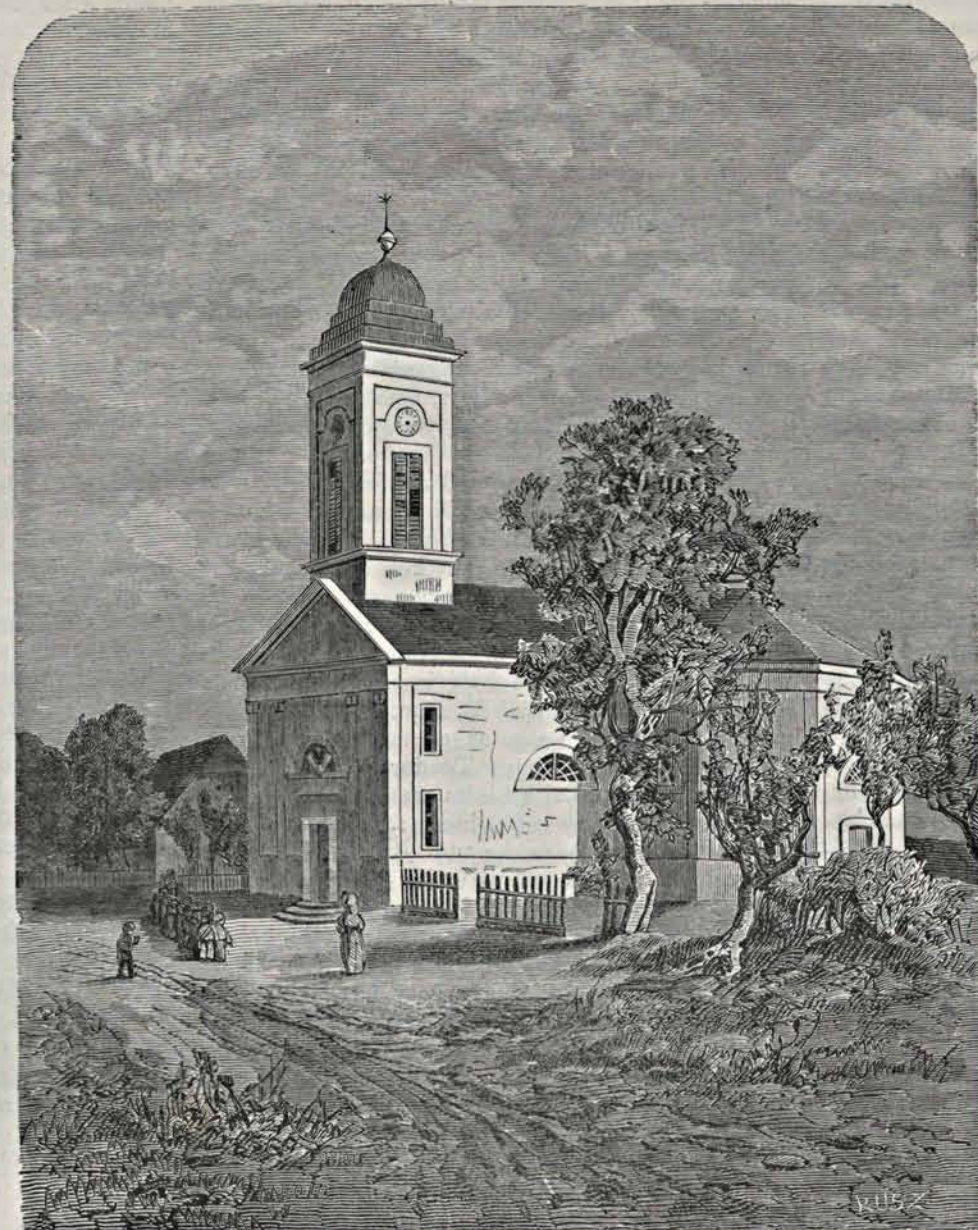
Mihelyt Sárbogárd a Né-meth és Mészöly urak birtó-kába jutott, t. i. 1736-ik év-ben, ezek pártfogása folytán ott egy jelentéktelen kis ora-torium — imaház — építették, mit azonban a protestánsok üldöztetése alatt a veszprémi káptalan bepecsételtetett; de a pecsétet a szél és gyermekek leszaggatván, az egyháztagok isteni tiszteltet végett a kis imaházba gyűltek össze.

Mikor az üldözés ismét megújult, s még az oratoriumban sem volt szabad a buzgó hívek-nek imádkozni, egy Huszár János nevű nemes földbir-tokos a maga saját házában építettett egy kis imaházat, s a szoronga-tott protestán-sok ide jártak imádkozni. — Mikor későb-ben sem lévi-tát, sem papot nem lehetett kapni, Huszár János fia, Pé-ter olvasta a nép előtt a bib-liát.

Csakis 1783-ban építettett egytorony-nél-küli templom a 839 lelket számlált ref. gyülekezet számára azon terjedelmes beltelken, me-lyet a Huszár család ajándé-kozott.

Az 1783-ban épült tem-plom 1830-ban meghosszab-bítottatás-ma-gasra emeltetett, s vörös réztetővel fedett, ara-nyozott csillaggal ellátott toronynyal ékesítte-tett föl, melynek alapkövét az akkori lelkész e szavakkal tévé le: „soha te rajtad a pokol kapui

diadalmat ne vehessenek.” — E toronyban 1860 óta, midőn a benne volt két harang nagyobbika megrepedt, a hívek buzgalma folytán, 11 m tsztát nyomó 3 ékesszavú harangot alkalmaztak.

Sárbogárd-tinódi ref. templom. — (Mészöly Géza rajza.)

Gyümölcsáros kofa a pesti piacon. — (Zahorai János rajza.)

Mint ritka eseményt említhetjük meg azt is, hogy 1782 óta, és így 88 év alatt — csak harmadik rendes lelkésze a sárbogárd-tinódi ref. egyháznak az, ki ott szolgál.

U. L.

Pesti képek.

A kofa.

Rút rágalom, mintha Ma-gyarország fővárosából kivo-szott volna a magyarság. Rosz akaratú koholmány! Akadni még itt magyarra, csak keresni kell tudni. Hanem hát borsód-zik a hátunk az ilyen diogenesi munkától s azért látjuk az egész világot németnek.

Három néposztálya Pest-nek még tökéletesen magyar: t. i. a közuti vaspálya kocsisai, a „Komló“-beli cigánybanda és a városküzéri kofák.

Már a dunaparti kofák, már azok svábok. No de ezek már magasabb osztályt képez-nek, ők a kofa-osztály arisztok-raciája, a „haute-volée“, ők azok, a mik a kereskedők kö-zött a „házak“, a nagy keres-kezők, „Lieferantes en gros.“ Ők nagy kapitálissal dolgoz-nak, hajósámmra veszik meg a leérkező cseresznyét, almát, szőlőt a dunamelléki szállítók-tól, s ámbár maguk is üznek „detail-kereskedést“, de azt in-kább privát-passióból teszik, mint szükségből.

A magyar kofák, azok ké-pezik a középosztályt. Ők már másodkézből vásárolják a gyü-mölcsöt, s felütik sátraikat a város közvegeinek a vagyonbiz-tonság fölött örködő szárnyai alatt a városház előtt, a mi a susztergyerekekre való tekin-tetből felette bölcs stratégiai posztó.

Ott ülnek, boldog, meg-elégedett arccal a sátor hű-sében s rendkívüli leleményes-séggel készült papirpepről egyet-egyet legyintenek viz-szintes irányban a gyümölcs-halmaz felett, a mi gyöngéd figyelmetlenül akar szolgálni a repkedő legyeknek, hogy a cseresznyét nem az ő kedvük-ért teremtetette az Isten pesti piacra.

Ezen az egy mozdula-ton kívül az-tán alig is es-nál más mo-zdulatot a ter-metes asszony-ság. Minden tevékenységét nyelvben koncentrálja. Ez neki lába, melylyel meg-közelíti, a mit megközelíteni akar, a nél-kül, hogy ki-mozdulna he-lyéből; ez ne-ki ökle, mely-lyel respektá-bilis távolban tartja magá-tól, a kinek a gyümölcs fe-lől kommunis-tikus meggyő-ződések élnek keblében; fo-gadni lehetne, hogy a kofá-nak megag-on-dolkozó agy-veleje is nyel-vében van.

Sajátságos teremése az Istennek a ko-fa. Azért ül

ki a piacra, hogy vegyenek tőle s mégis ren-desen azokat szidja össze, a kik vesznek tőle. Nyugodt, elégedett, békés természetű, ha messze kerül a ember, — de zsémbes, zsörtölődő, mér-

** (Honvédszászló-szentelés.) Az észak-torontál 13-dik számú honvédszászlóalj e hó 9-kén tartó zászlószentelési ünnepélyét Zsombolyán. A zászló-anya gr. Csekonicus Jánosné volt. A fölvatás után a lobogót, melynek fölírata: „a honszeretet mártóvőzelem”. Szuper honvédőrnagy adta át a zászló-

aljnak. A zászlóanya diszbedet adott, este fényes táncszalag volt.

*(A pesti boulevard.) A főváros körutait még az idén megkezdik létesíteni. A váci-, országi- és mézváros-utak 1325 öf hosszúságú öv-uton, mely a váci-ut vasúti indóháztól az alsó Dunaig terjed, a folyó évet bele nem számítva, három év alatt akarják elkészíteni. Itt nem történnek kisajátítások, legfeljebb a múzeum rászorotát viszik kissé bebb. A munkálatok állanak: fák ültetéséből, egész új modoru kövezetből, a gázcsövek, közúti vágyak, csatornák elhelyezéséből. Csak plátán, vadgesztenye és jegenyefákat ültetnek, 6-10 éveseket. Az ősszel ezt el akarják végezni.

*(Egy pohár víz.) A margit-szigeti meleg források ivóvizének jóindulattal József főherceg a magyar gazdaságyok árvaléány-intézetének ajándékozta, s most a kis árvalék mérik ott a vizet. Minap egy ismeretlen ur kért belőle, s mikor elment, az árvalék kis leány kezében egy 50 frtos bankjegyet hagyott. A kis leány utána futott az urnak s azt hívén, hogy tévedett, előmutatá a nagy bankot s vissza akarta adni. Az ur mosolyogva válaszolt: „Tudom”, azzal eltávozott.

*(A Tegethoff emlékére.) Történet aláírásokról a hívatások lap közöltette az első jegyzéket, mely 7320 frtyi összeget mutat fel. Többek közt gr. Andrássy Gyula, b. Wodianer Mór, b. Sina Simon, gr. Zichy Ödön 1000-1000 ftyt adakoztak e célra.

*(Két magyar tanuló francia fogsgában.) Egy párisi magánlevélből az „Ell.” arról értesül, hogy a magyar születésű Györök György, ki Párisban egy mérnök-iskola hallgatója volt, fogsgában van, s talán már valamelyik francia gyarmatba szállították. Egy rátkulált idegen név alatt fogták el, s így teljesen ártatlanul szenved. Az osztrák-magyar követés lépései sikertelenek voltak, mintán a foglyosapatok egymásután gyorsan helyezték át, s Györök már Brestben volt egy „Aube” nevű hajón, mielőtt a katonai hatóság megtalálta volna. Kivüle egy másik magyar is a foglyok közt van: Sztróky névű, kinek rajzánál iri levélkéje eljutott a követéshez. Jogi tanulmányokkal foglalkozott Párisban. A tudósító elvárja, hogy a külügyminiszterium kiszabadítsa iránt meg fogja tenni a kellő lépéseket.

*(A váci sajtó-fogházat.) A kormány, mely most e házt 1300 frt évi bért fizet, meg akarja venni. A vételár 18 ezer frt s ezt a fogházban tartóztatott egyik hírlapíró, „M. U.”-hoz intézett levélben nagyon sokalja. A „P. Napló” erre megjegyzi: Magunk is helyesebbnek tartanók, ha a sajtó-fogház megfelelő felügyelet alatt Pesten állíttatnék fel, mintán a legtöbb lap Pesten jelen meg, s ha valakit kereseti helyétől távolabb vidéken zárnak el, ezzel a büntetés némileg súlyosbítatik.

*(Öngyilkosságok.) A Károly-kaszárnya harmadik emeletéről szerdán egy Mollinay-czredbeli százados veté le magát a kövezetre, s még élve ugyan, de minden remény nélkül vitték a kaszárnyába: mint mondják: egy nővel történt villongás folytán, s annak jelenlétében ugrott ki az ablakon. — A Duna közepén egy fiatal ember kiugrott csónakjából s a vízbe ölte magát; a csónakban Heine-től egy kötetet, arcképet, melyre Grubiczki Andor neve volt írva, s egy másik női arcképet, „Es ist eine alte Geschichte” felirással találtak.

*(Szerelmi tragédia.) Pesten az egyetemmel szemközt levő Klenovits-féle házban Fischer Guasztáv czukrász-segéd szerdán reggel egy hatcsúvú revolverrel kétszer rá lött Szmerszky György ottani házmesterre. Az első lövés nem talált, a második azonban megsebzé a kiszemelt áldozat karját. Ezután önmaga ellen fordítá a fegyvert, s veszedlyes, de nem halálos sebet ejtett mellén. Gyilkos és öngyilkossági merényletnek oka az, hogy a házmester leányával szerelmi viszonyban állván, az apa ugy akart véget vetni e viszonynak, hogy a leányt bécsi rokonaihoz küldte.

E miatt dühödött föl a fiatal ember, ki most kórházban van, honnan felgyógyulása után törvényszék elébe fogják állítani.

*(Gyilkosság néhány szem gyümölcs miatt.) Szegedről írják: „Mult vasárnap este Gera Mátyás, egy 19 éves legény Viday v. főgyógyász alsóváros tanyájáról, hol szolgálatban volt, elindult befelé a városba, hol másnap a feketén nap-számi munkát volt végzendő. A szerencsétlen azonban nem ért ide, mert utközben meggyilkoltatt. Csak kedden délután találták föl holttestét. Ö. F. tanyai gazda szőlőjében: feje hátulról, valószínűleg ásóval, szétvágva. Az eset, mint gyanítják, egy történet, hogy a fia utközben Ö. F. szőlőjében lépett, meggyet szedgetett az egyik fáról; a gazda pedig, ki retentő dühös volt már rég az ilyen apró tolvajokra, hihetleg lesben állott s ok-talan dühében agyonütötte. Az eset valóban mélyen szomorító, annál inkább, mert Ö. F. 80 éves öreg ember. — Az öreg azonnal befogatott s most vizsgálat alatt áll.”

*(A budai kórházban) mult heten egy fiatal legény jelentkezett, mutatva gyomortáján egy lö-sebet, melyet — mint mondá — egy vigyázatlan vadász ejtett rajta. Budai születésű legény, fölveték. Másnap a Krisztina-városhól egy portás megy a kapitánysághoz, jelentve, hogy az ő házat rövid idő alatt négyszer törtek föl, ennél fogva a táján egy pisztolyt egy alkalmazzott, hogy az a betörőt megölje, a mint hogy — a vérnyomok tanúsága szerint — közelebb meg is lehetett egyet. Kiderült aztán, hogy ez a megsebzett betörő nem más, mint a kórházi beteg, névszerint Oberle, hírhedt tolvaj, ki majdan a kórházból a fogházba fog me-nettni.

*(A monyorói vadaskert Aradban) megérdemli az említést. Tulajdonosa Urbán Gyula 1841-ben alapította, s elejtettek benne eddig 1500 dár-madat és 2400 vad disznót. Nagysága 300 hold, s van benne jelenleg 60 dármad, 57 vad disznó stb.

*(Főnyeremény.) Övegy Francz N., egy hivatalnok özvegye Temesvározt, nyerte meg leg-ujabban a bécsi hitelsorsjegyek 200,000 frtos főnyereményét. A sorsjegyet 6 év előtt elhunyt fivéréltől kapta ajándékba. A magyar akadémia egyik legrégibb tagja: a 81 éves Aray Gergely pre-montrei kanonok, e hó 7-én hunyt el Budán. 1790-ben Vujtán, Fehérmegyében született; 1825 óta számos czikke, költeménye és műfordítása jelent meg lapokban és folyóiratokban. 1834-ben választák meg akadémiai tagnak. Két műfordítása: Voltaire „Tancred”-je s Molière „Nők iskolája” egykor az akadémia színműtárában jelent meg. A budai irtalmasok zárdájából temették el a budai sírkertbe. — Ifj. gr. Andrássy György, gr. Andrássy György királyi főpohárnokmesternek 26 éves fia, jun. hó 4-én Madeira szigetén meghalt. Holttestét Madeirából hazaszállították a krasznahorkai ósvárba. — Tur-Terebesről írják: Csallós László, 1848 előtt ügyvéd, 1848-49-ben M.-Sze-ged városának polgármestere, később több évig Ugocsamegye főszolgabírája, mult hó 25-én halt meg Forgólyán közösgében, 53 éves korában. — Imrey Ignác közbeesülésben állott néptanító, ki 35 éven keresztül működött a népnevelés terén, Vácson elhunyt.

Szerkesztői mondanivaló.

— Tiszta-Füred. M. B. Mindkét régi írat érdekes adalék. Közöljük, s hasonlókat mászor is szivesen fogadunk. — Arad. V. J. Az ígért közleményekre számítnak; a kívánt kéziratot küldjék. — Laczka. Ifj. Sz. F. A régi pénzeket beadtuk a nemzeti múzeum régiségtárába. — N.-Varad. A Tisza Lajos életrajzában kiegészíté-sére küldött adatok nem tartalmaznak semmi lényegest s így bátran mellőzhetjük. — Ploest. Sz. J. A tudósítás — tévedésből — későre került kezűkhöz, s így csak jövő számunkban foglalhat helyet. — Bacs. F. A kép megjött; közlésével nem fogunk késni.

— A „Vasárnapi Ujság” 1870. II-ik félévi folyama kemény kötésben eladó Heiter János urnál (Steyer, 112. sz.)

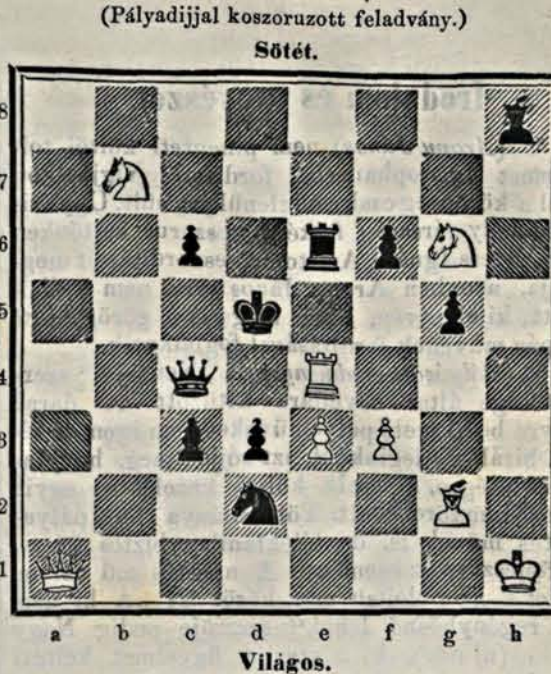
HETI-NAPTÁR.

Hónapi-és hetilap	Katholikus és protestans naplár	Görög-orosz naplár	Izraeliták naplára	N a p			H o l d							
				hossza	kel	nyug.	hossza	kel	nyug.					
Julius				Jul. (ó)	Thamuz	f.	p.	ó.	p.	f.	p.	ó.	p.	
16 Vasár	A 7 Megált. ün.	A 6 Fausus	4 C 7 Kr. Andr.	27	113	25	4	19	7 52	99	12	2	54	7 16
17 Hétfő	Zoroard András	Zobor	5 Athanasz	28	114	22	4	20	7 52	111	14	3	41	8 0
18 Kedd	Arnold, Kamilla	Rozina	6 Mat. Tamás	29	115	20	4	21	7 51	123	24	3	30	8 38
19 Szerd.	Paul Vincez	Arzen, Aurel.	7 Prokóp	1	116	17	4	22	7 49	135	38	5	45	9 12
20 Csüt.	Illés pr., Jer.	Illés	8 Pongrácz	2	117	14	4	23	7 49	148	18	6	52	9 40
21 Pént.	Dániel pr., Julia	Dániel	9 45 vértanú	3	118	11	4	24	7 48	161	31	8	1	10 3
22 Szom.	Mária Magdoln.	Mária Magd.	10 Euphemia	4	119	9	4	25	7 47	174	5	9	12	10 26
Hold változásai.				☾ Első negyed 25-én 6 óra 7 perczek rangol.										

Hold változásai. 9 Első negyed 25-én 7 óra 7 perccel reggel.

SAKKJÁTÉK.

607-ik sz. f. — Groves György-től.
(Londonban.)
(Pályadíjjal koszorúzott feladvány.)

Világos indul s a harmadik lépésre mattot mond.

Az 601-ik számú feladvány megfejtése.
(Brtino Jánostól Hnevsnben.)

Világos. Sötét.
1. Be2—e5 . . . . . Bb8—f8:
2. Be5—a5 . . . . . Fe7—a5:
3. b4—b5 matt.
1. . . . . d6—e5:
2. b4—b5 . . . . . Ka8—a5
3. Vf1—a3 matt.
1. . . . . f6—e5:
2. Vf8—f5 . . . . . tetszés szer.
3. Vd1 mattot v. gyalog.

Helyesen fejtették meg: Veszprémben: Fülöp József. — Harasziban: gr. Festetics Benno. — Miskolcon: Czanthe József. — Jászberényben: Galambos István és László. — Ceglédén: Galambos Károly. — Karcagyon: Kasó Lajos. — Nagy-Szalontán: Kovács Albert. — A pesti sakk-kör.

Előfizetési fölhívás A VASÁRNAPI UJSÁG

Politikai Ujdonságok
1871. évi jul.—decz. folyamára.

(Ismeretterjesztő és politikai hetilap. — Számos eredeti képpel illusztrálva s „Országgyűlési Beszédvár”-ral s más egyéb rendkívüli mellékletekkel bővítve.)

Előfizetési föltételek:
Postán küldve vagy Pesten házhoz hordatva.

A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együttl:

Félévre (juli—december) . . . . . 5 ft. — kr.

Csupán Vasárnapi Ujság:
Félévre (juli—december) . . . . . 3 — „

Csupán Politikai Ujdonságok:
Félévre (juli—december) . . . . . 2 — 50 „

Tíz előfizetett példányra gyűjtőinknek egy tisztelet-példánnyal szolgálunk. — A pénzes levelek bérmentes küldése kériük. — Az eddigi czimszélvényekből egy darab szives beküldését kériük.

A Vasárnapi Ujság és P. Ujdonságok kiadó-hivatala (Pest, egyetem-utca 4. sz. a.)

TARTALOM.

Dr. Flór Ferencz (arckép). — Ugy vagyok én. — A nagyváradi vendég (vége). — A buszjárások és magyar népünk, III. — Az Alpok között (képpel). — A sár-bogárd-tinódi ref. templom (képpel). — Pesti életképek (képpel). — A bolgár nép babonái (vége). — A Quirinal. — A világ legnagyobb nyomdája. — A paróka. — Egy óriási tejes pincze (képpel). — Egyveleg. — Tarház: Iro-dalom és művészet. — Közintézetek, egyletek. — Balesetek, elemi csapások. — Mi ujság? — Szerkesztői mondanivaló. — Sakkjáték. — Heti-naptár.

Felelős szerkesztő: Nagy Miklós. (L. magyar-utca 21. sz.)

HIRDETÉSEK.

FÜRST JÓZSEF, gyógyszerészi ipar-telepítvénye Prágában, ajánlja:

A gyógyszeres
folyékony vastartalmu czukort,
dr. Hager jobbitott rendszere után készítve,
mint legcélszerűbb készítmény
azok számára, kik vastartalmu gyógyszert szükségelnek.
Használati utasítás:

- Felndülés eseteiben nehéz betegségek után, hol lát következtében a vérséjtek fogyatkozása s már véralakítások vesztesége állott be.
- A vér vastartalmának kevesbítése, a vér és nedvek veszteségei után, különösen gyermekeknek, a hol nemcsak a már meglévő vér megtartása, azaz: ápolása, — hanem annak növelése s jobb részek képződése forogván fenn. Hogy itt minden csepp vérből egy bizonyos mennyiségű vastartalom elenyészik, az kétséget sem szenved.
- A verszegénység által az idegszervekben föltételezett ingerle-kenység eseteiben, melyek álmatlanságra vezetnek; továbbá fogkony betegsé-geknek, különösen a tüdő- s bélhurtra rendkívüli befolyást gyakorol.
- A tápanyagok változásu betegségeiben, a tápanyagok, görvény, ang-betegség (Rachitis) tudógumó, csúsz, köszvény, súly s vízkórok gyülelése eseteiben.
- A nemhatásos betegségeiben: magómlés, tehetlenség, utóakár a férfinemnél; természetlenség, fehérfojás, havitisztulás háborgatása eseteiben a nőnemnél.
- A sapadság s verszegénység eseteiben, hogy ha azok nem egy meg-előző betegségből fejlődtek ki, s gyange testalkat eseteiben.
- Következetes állapotú változásokban.
- A bujakór utángyógyítására.
- Bizonyos idegállapotokban: u. m. vidatáncz, nehékrór, méhgörös, félfejjás, ájulásokrai hajlam, görösök, szélhűdés, hogy ha ezen állapotok a vér-sezegénység által idéztetnek elő.
- A tápanyagok szerfeletti elköltöztése ellen, izzadtóság, hnd-ár s evesedés eseteiben. — 1 nagy üveg ára 1 ft. 20 kr., kisebb üvegé 60 kr.

Saját érdekében tisztelettel felkérjük, fentebbi készítmények vásárlásánál arra nézni, hogy a függvények, érezkupakok, tokok stb. az „Apothek zum weissen Engel in Prag am Pořic 1071-II”-ezéget ma-gukon hordják-e, — hogy ha ez nem volna így, — ugy kériük, minden ily gyártmányt visszautasítani.

Föraktár Pesten: Török József gyógyszerésznél király-utca, s megrendelhető Magyarország legtöbb gyógyszerertáiban.

Gyomorfájdalmak ellen.

A Gastrophan,

mely havasi növényekből készítették s 20 éven át a legdívsebb szernek bizonyult be, különösen az emésztőszervek bantalmá-zásánál, u. m. gyomor megterhelés, megrom-lott gyomor, hányás, hasmenés, gyomorégtés, idült gyomorbajok s felfúvadások ellen.
1 üveg ára 70 kr.

Fagydagánat ellen.

A vascerat,

meggyógyítja tökéletesen rövid idő aiat.
1 skatulya ára 40 kr.

Fris sebeket, égetéseket s zuzásokat

gyorsan meggyógyítja a

vasszappan folyadék,

s így annak egy háztartásnál sem volna szabad hiányoznia. — 1 üveg ára 1 ft., fél üvegé 50 kr.

Mellbetegségeknek

a Král-féle valódi Carolinenthal

Dávidthea

minden köhögést eltávolít, legyen az ujonkelekezett vagy idült, s általa a tudó további megbetegedésétől megóvja.
1 csomag ára 20 kr.

Szép fehér fogakat

idéz elé a

chinaszajviz

és

chinafogpor.

A chinaszajviz megerősíti ezenfelül a fogakat, a foghúsnak vérzését s a fogakra oly veszedelmes fogó lerakódást megaka-dályozza, s a szájnak kellemes frisseséget s hűvösséget kölcsönöz.

1 üveg chinaszajviz 60 kr.
1 skatulya chinafogpor 30 „

1109 (I)

Császári királyi szabadalmazott biztosító-társaság „Oesterr. Phönix” BÉCSBEN.

Számadás-zárlat az 1870. igazgatási évre.

Bevételek:

Dij-átvitel az utolsó számadási évből, le nem járt biztosításokra	o. é. frt 1 617,607.90
Visszaállított tartalék leszámlátva nem volt károkért, a vissz-biztosítás-részeket levonásával	o. é. frt 140,928.92
108,438 megkötött biztosítás után o. é. frt 458,654,752 összértékben, tűz-, tükörüveg-, tengeri, folyami, szárazföld, szállítási- és jégkárokra minden ellentételek és megsemmisítések levonása után, díjbételek- és illetékek együttl	o. é. frt 2 643,629.92
Kamatok és kamatjövödelmek	o. é. frt 43,228.15
	o. é. frt 4 445,894.89

Kiadások:

Kár-fizetésekért a nyomtatott lajstrom szerint 5283 fél részére a folyó számadási évbén	o. é. frt 2 048,411.60
Mentési költségek, jutalmazások és összes szabályozási költségek	o. é. frt 31,846.58
a vissz-biztosításokból pótléknak keveslelte	o. é. frt 2 080,258.18
a vissz-biztosításokból pótléknak keveslelte	o. é. frt 918,646.26
a vissz-biztosításokból pótléknak keveslelte	o. é. frt 1 161,611.92
a vissz-biztosításokból pótléknak keveslelte	o. é. frt 214,064.76
Biztosítási díjakért	o. é. frt 934,538.22
Üzér-díjak, havi fizetések, utazási költségek, nyomtatási költségek, és összes igazgatási kiadások, házbérel és más visszatérésekkel együttl	o. é. frt 442,166.79
A le nem járt biztosítások visszaállított díjtartalékaiért	o. é. frt 1 626,172.66
600,000 frt o. é. 5%-os kamatoztatása 3%-al befizetett 200 részvény után	o. é. frt 30,000.—
Felül-ostalék 2000 részvényre 15 frtjával o. é.	o. é. frt 30,000.—
Átvitel a tőke-tartalékalapra	o. é. frt 5,738.32
A nyugdíjalapoz	o. é. frt 1,105.22
	o. é. frt 4 445,394.89

Bécs, 1871. január 1-én.

Az igazgató-tanács.

Elnök:

Salm-Reifferscheid Hugó örgróf.

Elnök:

Mallman József lovag.

Igazgatótanácsosok:

bárá Herring Ernő János, Hüffel Nándor, Wiesenbergi nemes Klein Ferencz, Seebe Ottó, bárá Suttner, Gundacker Károly, Schüler Frigyes Gyula.

Igazgató:
Heim Keresztély.

Látták a számvizsgálók:
Herzmansky Bernát, dr. Weiss Adolf, Männer Alajos.

A t. cz. vidéki közönséghez.

Alólirott ajánlja a mélyen tisztelt vidéki közönségnek jól berendezett és mindenkor friss árukkal ellátott

fűszerkereskedését

a „babér-koszorúhoz”

a biztosít a legpontosabb és olcsó kiszolgáltatást utánvétel mellett. — Más szakmába vágó cikkek a legszívesebben megszerezhetetnek a szükséges pénzügyi megküldése mellett.

1098 (6—12)

Jármay Ármán,

Pesten, 2. szerezcsen-utca 11. szám.

Ugyanott felvétetik a jövő tanfolyam megnyitásával egy 12—15 éves tisztességes szülőktől való tanulóifjú szállás- és teljes ellátására; megjegyzendő: hogy a lakás az evang. gimnáziumhoz igen közel van.

Walser Ferencz gép- és tüzelő-szerek gyára, harang- és érc-öntője

Pesten, a király-utca végén, a polg. fővölgy déli szélén — ajánlja a t. közönségnek mindennemű tüzelő- és kerti fűszereket, szivattyúkat és kut-csőket; valamint új szerkesztett öntő-szereket s mindenféle csöveket és tüzelő-készleteket is.

1088 (10—20)

Mellbetegeket

értesítem arról,

miszerint mell-betegségek, különösen mellfájás, rekedtség, köhögés, nehéz lélegzés, egy igen szakértő és gyakorolt háziorvos által sikeresen gyógyíthatnak.

Rendelvényi órák:

délután 2-től 4-ig.

Bátyány-utca 6. szám, 2. emelet (ezelőtt vaczi-ut 24-ik szám.)

ERNST L.,

homöopath-orvos és szülész.

1045 (14—50)

Heckenast Gusztáv könyvkiadó-hivatala Pesten (egyetem-utca 4. sz. a.), megjelent és minden hiteltel könyvkereskedésben kaphatók:

HONVÉD-VILÁG.

Szerkesztik

KUNSAI és PÖTÖNKIN.

Két vastag kötetben.

Színezett képes borítékban ára a két kötetnek 2 ft.

KOSSUTH

és a magyar emigratio török földön.

Irtá SZOLLÓSY FERENCZ.

Függelék: Utirajzok.

Ára 1 ft. 20 kr.

3% esász, török-kormányi sorsjegyek 400 frankjával, 5% esászari osztrák 1860-diki államsorsjegyek,

melyleknek legközelebbi húzása egyidejűleg folyó évi augusztus 1-én történik, eladatnak általam 28 havi részletfizetés mellett 10 forintjával.

A császari török sorsjegyeknek évenként hat húzása van 600,000; 800,000; 25,000 stb. frank nyereséggel, — s a legkisebb nyereséggel, melyet minden sorsjegy okvetlen ki fog húzni 400 frankot vagyis arányban 200 o. c. forintot tesz ki. Minden, a részletfizetések tartama alatt sorszámmal kihúzott 1860-iki ötödik rész sorsjegy, az illető tulajdonosnak 350 ft-nyal összeggel biztosítottát általam, tehát 70 forinttal többel, mint az összes részletfizetés — mind a két sorsjegyre kitesznek.

A megrendeléseket illetőleg, kérem az első részlet beküldését postai utalvány által eszközölni. 1106 (2—2)

Részletlevelek, mindennemű sorsjegyekre. Igények, a július 15-én törtéendő Salm és Waldstein, valamint az augusztus 15-én végbemenő Clary és 1860-iki sorsjegyek húzására 3 ft-nyal nálam minden egyes húzásra — megszerezhetők.

ADLER L., pénzváltó

háza Pesten, Dorottya utca a „Lloyd” épületben.

Kiadó-tulajdonos Heckenast Gusztáv. Nyomatott saját nyomdájában Pesten 1871 (egyetem-utca 4-dik szám alatt).

Köszvény, csúzs idegfájdalmak ellen.

Kopal A.-féle köszvénythea.

Biztos gyógyszer még azon köszvényben szenvedőknél is, kik abban évek hosszorán át szenvednek, mely mint a napi tapasztalás mutatja, külső szerek által nem gyógyíthatók. 1108 (1—3)

Kopal A.-féle izület- s ideg-liniment,

a csúzs, ideges s köszvényes fájdalmak minden nemei ellen.

Tekintetbe véve azon, a hihetlenséggel határos eredményeket, melyek ezen szerrel elértettek, az egész gyógyászati tudomány, — melynek csak megközelítőleg is biztos eredményekre lehetne számítani, nem mutathat fel. Már eddig is oly sikeres gyógyítások eszközöltek, hogy azokat valósággal a tudomány pecsétjével lehetne megerősíteni. Számtalan köszvön s elismerő iratok kivonatban, valamint hírlapi cikkek s arról tanusodó orvosi vélemények ezen szerhez csatolva, s levélbeli kíváncsi ingert s bérmentesítve küldetnek meg.

Fő- és szétküldési raktár Mauer-ben Bécs mellett, mely czég raktárak átvétele végett bármikor megkereshető.

O v á s.

Szakadatlanul érkeznek be hozám panaszok az iránt, hogy köszvényeszeim előbbi főraktáiraiban, Bécsben, a legügyetlenebb módon utánköszítettnek, s egész hatáskülkü szerek, melyek még a valódiak főalkatrészeit sem foglalják magukban s egészen hasonló csomagolásban adatnak el, — kinyilatkoztatom ezennel, hogy védmarkom és sajátkezem aláírásával ellátott köszvényserem, mostantól fogva Bécsben, csak a következő czégeknek lézen kapható, u. m.: Moll A. unter den Tuchlauben, dr. Girtler J., Freyung, Grohs A., Währingerstrasse. Rudolf-heimban: Gärtner L. és Pesten: Török József, Prágában: Fürst J. uraknál, s a birodalom minden nagyobb városaiban.

Egy csomag thea ára 50 kr. (kétszomagnál kevesebb nem rendelhető meg). Egy üveg Liniment ára 1 ft. 50 kr. Pakolás és bélyegdíj 10 kr.

Kórházak, ápoló-intézetek és szegények háza, a szétküldő raktár részéről, mint elebb úgy most is jelentékeny zárlak leengedésben részesítettnek.

Huile balsamique

(balsamos-olaj).

jónak tapasztalt s a legnagyobb tekintélyek által számtalan bizonyítványokkal igazolt szer a fülérég-rákfene ellen, vadász és vizslakutyáknál. 1 üveg ára 2 ft. 25 kr. a. e.

Life preservers, Pills for dogs.

(kutya-lapdaesok.)

Egy hírneves angol állatorvos által 30 éven át használt kutya-lapdaesok nemcsak előmozdítják a fül-rákfene gyorsabb gyógyulását, — hanem megóvják, a kutyákat minden máségyéb betegségtől, u. m. nehézkor, vidatánc, köszvény-s ruh-tól, az eb-düh ellen pedig a legnagyobb sikerrel használható.

Egy skatulya ára 1 ft. 10 kr.

Bérmentes levelek által megrendelhető: Bittner Gyula gyógyszerésznek Gloggnitzban. 1056 (5—6)

Heckenast Gusztáv könyvkiadó-hivatalában Pesten (egyetem-utca 4-ik szám) megjelent és minden hiteltel könyvárúsnál kapható:

HÖLGYEK TITKÁRA,

vagyis

legújabb levelező-könyv nők számára,

minden előforduló alkalmakra való fogalmazási mintákkal, mindenféle társasági, családi, bizalmas és szerelmes levelekkel, alapos utmutatással a levél-írás szabályait illetőleg, emlékkönyvbe való válogatott versekkel. Második kiadás. (220 lap, 8-rét) keményen kötve 1 ft.

Hetedik kiadás

(magyar nyelven negyedik).

A nemi élet

titkal s veszélyei.

Értekezések a nemi és nemi betegségekről, az utóbbiak óv- és gyógy-módjairól. 1102 (9—13)

Függelékkel a bujakói ragályásról és Dr. Rodet, lyoni orvos

ragályelleni legbiztosab óv-szeréről.

A férfi és női ivarszerak bonczatani ábrával. Ára: 1 uforint.

Postán megküldve 10 krral több; utánvétellel 40 krral több.

Megrendelhető szerzőtől következő czim alatt:

Dr. Eiber V. P.

Pesten, József-utca 66-ik számú saját házában.

KILIÁN FRIGYES

m. k. egyetemi könyvtárnál, Pesten, vaczi-utca Drasche-féle házban, megjelent:

Statistikai adatok

a magyar korona területén levő vasúti és hajózási vállalatok üzleteredményei- és fejlődéséről.

I. folyam. 1871.

Kiadja a magy. kir. közmunka és közlekedési minisztérium.

Ára 1 ft.

Vasuti okmánytár.

Kiadja a magy. kir. közmunka és közlekedési minisztérium.

Első füzet.

Tartalmazza: a m. k. államvasutak és cs. kir. szab. osztrák államvaspályák társaság okmányait.

Ára 2 ft.

1107 (1)

Pest, julius 23-án 1871.

Előfizetési feltételek: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft.

Csupán Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft. — Csupán Politikai Ujdonságok: Egész évre 5 ft. — Fél évre 2 ft. 50 kr.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokk: Egy négyezer hasábját pett sor, vagy annak helye, egyszeri ígatásnál 10 krajczárba; háromszori vagy többszöri ígatásnál csak 7 krajczárba számítottatik. — Kiadó-hivatalunk számára hirdetményeket elfogad Bécsben: Oppelk Alajos, Wollzeile Nr. 22. és Haasensteint és Vogler, Wollzeile Nr. 9. — Bélyeg-díj, külön minden ígatás után 30 krajczár.

Bölöni Farkas Sándor.

(1795—1842.)

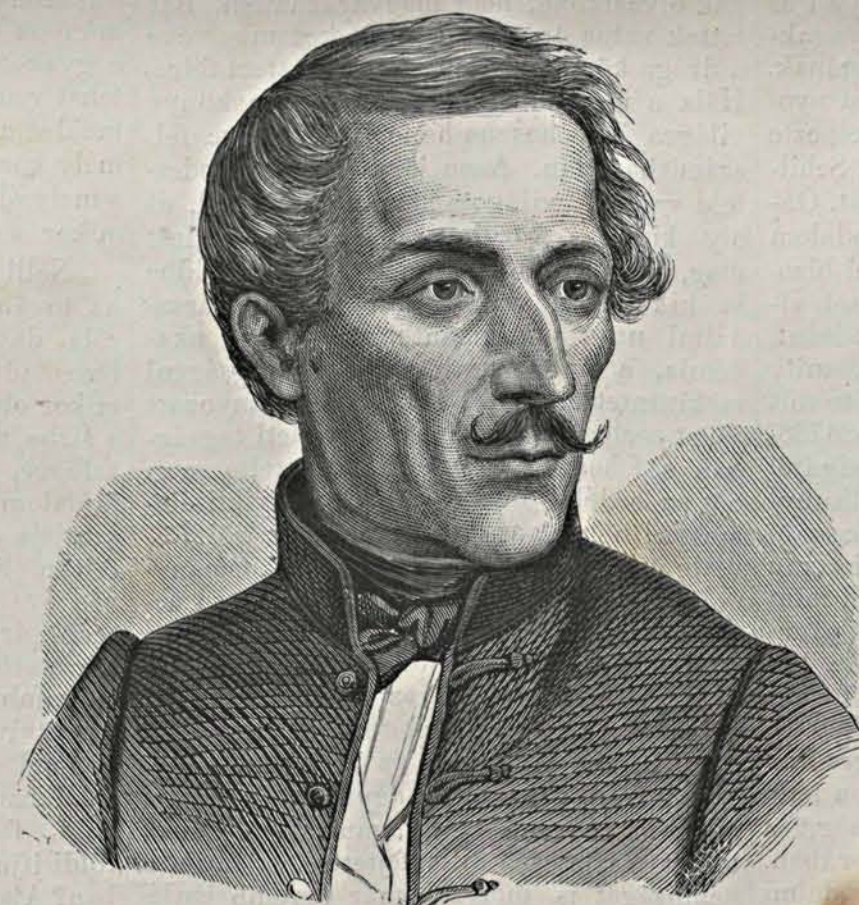
„Az északamerikai utazó” — e néven volt ismeretes e férfi, kinek a kolozsvári temetőben majdnem harmincz év óta porladó alakját az arezképpel és életrajzzal ismét föllevenitjük. Minden egyéb czim vagy közelebbi jelzés helyett ez egyszerű szavak „északamerikai utazó” állanak neve után az emlékoszlopon is, mely a gróf Kendeffy Ádám díszes síremléke közelében a mondott temető legmagasabb pontján, nyugvó helyét jelöli. Helyesen. Bölöni Farkas Sándor életének fő eseménye, tulajdon-

képi fénypontja északamerikai utazása s ez utazásáról írott könyve volt. Nem mintha külső eseményekben egyébiránt szegény élete s férfiúi és hazafiúi jelleme ez egy fényponthoz méltatlan lett volna különben. De az ő korában, mely a jelen század első felébe esett, még ritka esemény volt, hogy magyar ember a föld tulsó oldalát megutazza; s irodalmunk és általában közéletünk akkori állapotában a B. Farkas Sándor könyve, abban letett tapasztalatainak, észleleteinek s egész felfogásának összege valódi esemény volt. Ma már alig tudnók megszámolni azon hazánkfiait, kik Washington szabad földjét látták, kivált mióta egy nagy vihar hazai életünk terebély fájának leveleitől sokakat sodort a tengeren tulra is. De Farkas Sándor „Északamerikai Utazása” ma is becses és az irodalom ez ágában nem sokaktól felül mult termék, s eszméi, melyeket majd negyven évvel ezelőtt tett papírra, ma is becsületére szolgálának bármelyik emlékedett lelki publicistáknak. Csoda-e, hogy megjelenésekor

átalános feltűnést okozott, az egyszerű író nevét ifjak és agok, nők és férfiak lelkesedéssel emlegették, a még zsenge éveit élő tudós társaság 200 aranyos nagy jutalmával tintette ki (melyet azonban a szerény és önzetlen férfi visszajándékozott, s így

az akadémia nagyszerű alapítói sorába lépett szelleme nemes termékével).

Elég szer van alkalmunk a jelenkor eseményeinek fölszínére emelkedő s a pillanat érdekelttségét többé kevésbé méltán lebilincselő férfiakat vezetni olvasóink elé. Hadd emlékezzünk közbe-közbe egy már jóformán letűnt korszak s a tevékenység teréről lelépő nemzedék jeleséről is — s hogy azok közt Bölöni Farkas Sándor megérdemi, hogy emlegettsék, arról meg vagyunk győződve.

BÖLÖNI FARKAS SÁNDOR.

1795 végén született (napja tudva nincs, de decz. 14-én kereszteltetett) Bölönben, a székelyföld Miklósvár-székében. Atyja Zsigmond középvagyonu nemes székely volt; egyik öse a kurucz világban szerepelt. Unitariusok voltak, s a fiu e puritán felekezett

kolozsvári főiskolájában 10 éves korában kezdte a gymnaziumi tanulmányokat, s ugyanott végezte tíz év alatt a bölcsészeti és theologiai tanfolyamokat is, 1815-ben pedig jogi tanfolyamra lépett a kolozsvári királyi jogakadémiában.

Első írói kísérletei már e korra esnek; s azokkal, a figyelmét mindenre kiterjesztő, mindenütt buzditó Kazinczy Ferencz szemét is magára vonta, ki az ifjut Wesselényi Miklósnak, az apának ajánlotta, s ez öt fia, az apjánál is nagyobb Miklós mellé adta társul, hogy együtt menjenek joggyakorlatra a marosvásárhelyi kir. táblához. A két ifju közt a szellemrokonosság meleg barátságát fejtett ki s kölcsönösen hatottak egymás értelmi és erkölcsi fejlődésére, méltók egymáshoz mind végig.

Szegény legény létére pályát kelle választania. Úgyvédlennem akarván, először a királyi testőrségre vetette szemét; a fiatal író a Besse-nyey és Barcsay példája vonzotta. De gyöngye egészsége — s talán más körülmények is — nem engedék valósulni szándékát s ő a közhivatali pályára lépven, 1817-ben az erdélyi királyi kormánysszék tiszteletbeli jegyző közé esküdt föl; egy év múlva a fogalmi szakba lépett át s oly gyorsan emelkedett, hogy négy évi fáradszorgalmu szolgálat után egészen egy 40 p. kros napidíjas inokkságig felvitte! — Ilyen volt akkor a hivatali pályá hazánkban s kivált Erdélyben. E pályá nem kecsgetetvén reménnyel — ismét a testőrségre gondolt, Bécsbe ment, a katonai törvények tanulmányozására adta magát,

majd az udvari kancelláriára vetődött, dolgozva erőszakadtáig mindenütt, s újabb négy év múlva 1825-ben, végre rendszerezett hivatalra, 250 forintos ötödiki fizetési osztályu inokkságra nevezetett ki. Hivatali pályáján alig talált egyebet mellőztetésnél.